

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.25.4.2023

Pani
Dorota Drewnowska
Dyrektor
Szkoły Podstawowej nr 1
im. Marii Skłodowskiej - Curie
ul. Świdwińska 7
78-200 Białogard

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/082 – Organizacja i funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego w województwie lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Skłodowskiej - Curie ¹ , ul. Świdwińska 7, 78-200 Białogard.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dorota Drewnowska, Dyrektor Szkoły od 1 września 2023 r. ² W okresie objętym kontrolą poprzednio dyrektorem była Beata Chodań od 1 września 2018 r. do 31 sierpnia 2023 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja nadzoru pedagogicznego. 2. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 września 2021 r. do 31 sierpnia 2023 r. Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dowody sporządzone w latach wcześniejszych, związane z przedmiotem kontroli, a także dane statystyczne.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontroler	Artur Matejko, specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LSZ/135/2023 z 30 sierpnia 2023 r. i nr LSZ/168/2023 z 27 października 2023 r. (akta kontroli str. 1-4, 1394-1395)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Dyrektor realizowała zadania związane z organizacją i funkcjonowaniem nadzoru pedagogicznego. Sposób realizacji przez Szkołę działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w kontekście sprawowanego nadzoru pedagogicznego, został prawidłowo określony w Statucie Szkoły ⁵ . W Szkole zapewniono obsadę kadry pedagogicznej, posiadającą odpowiednie przygotowanie i kwalifikacje, która podejmowała działania w celu rozpoznania możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów. Adekwatnie do indywidualnych potrzeb uczniów zapewniono im dodatkowe zajęcia oraz przeprowadzano analizy wyników egzaminów ósmoklasisty, w których uwzględniana była diagnoza uzyskiwanych stanin ⁶ . Plany nadzoru pedagogicznego
--------------	--

¹ Dalej: Szkoła.

² Dalej: Dyrektor.

³ Dz.U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Statut.

zostały prawidłowo opracowane i terminowo przedstawione radzie pedagogicznej. Dyrektor niezwłocznie informowała właściwe organy Szkoły o wprowadzonych zmianach w planach nadzoru pedagogicznego.

Realizowano wszystkie założenia wynikające z planu nadzoru pedagogicznego oraz podejmowano działania doraźne wynikające z potrzeb Szkoły. Mimo to nie wpłynęły one jednak na poprawę uzyskiwanych efektów kształcenia. Osiągane przez Szkołę wyniki egzaminów ósmoklasisty w latach 2021, 2022 i 2023 według skali staninowej uległy obniżeniu z 4 do 1 w przypadku egzaminu z j. polskiego, z 5 do 4 w przypadku egzaminu z matematyki a w przypadku j. angielskiego z 6 do 5.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła nieodnotowania telefonicznej skargi

w ewidencji skarg i wniosków.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Organizacja nadzoru pedagogicznego.

1.1. Stan zatrudnienia kadry pedagogicznej ogółem kształtował się następująco w roku szkolnym:

- 2020/2021 - 51,67 etatu, 41 osób zatrudnionych⁸,

- 2021/2022 - 58,68 etatu, 46 osób zatrudnionych⁹,

- 2022/2023 - 60,07 etatu, 44 osoby zatrudnione, w tym jedna osoba bez kwalifikacji, która uzyskała zgodę Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty na pełnienie w Szkole funkcji psychologa szkolnego.

Stan zatrudnienia nauczycieli przedmiotu kształtował się następująco:

- język polski - w roku szkolnym: 2020/2021 - 3,05 etatu, cztery osoby zatrudnione; 2021/2022 - 3,33 etatu, cztery osoby; 2022/2023 - 3,05 etatu, pięć osób.

- matematyka - w roku szkolnym: 2020/2021 - 2,44 etatu, cztery osoby zatrudnione; 2021/2022 - 2,66 etatu, cztery osoby, 2022/2023 - 2,44 etatu, cztery osoby.

- język angielski w roku szkolnym: 2020/2021 2,17 etatu, trzy osoby zatrudnione; 2021/2022 2,33 etatu, trzy osoby zatrudnione, 2022/2023 2 etaty.

Szkoła zatrudniała specjalistów:

⁶ Skala staninowa stosowana w pomiarze dydaktycznym odpowiada na pytanie, jaką pozycję zajmuje wynik osiągnięty przez ucznia / szkołę na tle wyników osiągniętych przez całą badaną populację. Skala staninowa umożliwia porównywanie wyników szkoły w poszczególnych latach.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Nie wystąpiły przypadki osób „czynnych” bez kwalifikacji.

⁹ Nie wystąpiły przypadki osób „czynnych” bez kwalifikacji.

- psycholog – w roku szkolnym: 2020/2021 0,61 etatu, dwie osoby zatrudnione; 2021/2022 0,36 etatu, dwie osoby zatrudnione; 2022/2023 0,63 etatu, dwie osoby zatrudnione.

- pedagog – w roku szkolnym: 2020/2021 1,5 etatu, jedna osoba zatrudniona; 2021/2022 1,5 etatu, jedna osoba; 2022/2023 1 etat, jedna osoba.

- pedagog specjalny – w roku szkolnym 2022/2023 0,63 etatu, dwie osoby zatrudnione¹⁰.

Łączny wymiar godzin ponadwymiarowych wyniósł w roku szkolnym: 2020/2021 - 285 godzin (dla 31 nauczycieli), 2021/2022 - 365 (dla 35 nauczycieli), 2022/2023 - 359,4 (dla 37 nauczycieli).

(akta kontroli str. 919-1021, 1132-1133, 1234)

Badaniem kontrolnym objęto prawidłowość powierzenia zajęć ze względu na posiadane kwalifikacje¹¹. Ustalono, że zajęcia były prowadzone przez osoby z odpowiednimi kwalifikacjami, tj. zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 Karta Nauczyciela¹² oraz zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli¹³. Nie wystąpiły przypadki polegające na przydziale zajęć osobom bez wymaganych kwalifikacji do ich prowadzenia.

(akta kontroli str. 1139-1140, 1234)

Badaniem kontrolnym objęto sprawdzenie ciągłości zatrudnienia nauczycieli przedmiotów obowiązkowych w klasie VI-VIII jednego wybranego oddziału, którego uczniowie zdawali egzamin ósmoklasisty w 2022 r. Ustalono, że w latach szkolnych 2019/2020, 2020/2021 oraz 2021/2022 w przypadku wybranego jednego oddziału wystąpiła ciągłość zatrudnienia.

(akta kontroli str. 1141)

1.2. Liczba uczniów w latach szkolnych 2020/2021-2022/2023, w tym uczniów klas VI-VIII kształtowała się w roku szkolnym:

- 2020/2021 - 412 uczniów, w tym w klasach VI łącznie 47¹⁴, VII - 68¹⁵, VIII - 37¹⁶;

- 2021/2022 - 460 uczniów, w tym w klasach VI łącznie 17¹⁷, VII - 50¹⁸, VIII - 65¹⁹;

- 2022/2023 - 493 uczniów, w tym w klasach VI łącznie 72²⁰, VII - 18²¹, VIII - 49²².

(akta kontroli str. 1129, 1234)

¹⁰ W latach szkolnych 2020/2021 i 2021/2022 nie zatrudniano pedagoga specjalnego.

¹¹ Badanie przeprowadzono na próbie losowo wybranych nauczycieli przedmiotów obowiązkowych w klasach VI-VIII (język polski, matematyka, język angielski) oraz wychowawcy oddziału (klasy VIII), którego uczniowie w 2022 r. zdawali egzamin ósmoklasisty.

¹² Dz. U. z 2023 r. poz. 984 t. tj.

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1289, ze zm.

¹⁴ W tym trzech uczniów posiadało orzeczenia PPP, siedmiu uczniów opinie PPP.

¹⁵ W tym jeden uczeń posiadał orzeczenia PPP, 17 uczniów opinie PPP.

¹⁶ W tym jeden uczeń posiadał orzeczenia PPP, sześciu uczniów opinie PPP.

¹⁷ W tym jeden uczeń posiadał orzeczenia PPP, trzech uczniów opinie PPP.

¹⁸ W tym czterech uczniów posiadało orzeczenia PPP, 11 uczniów opinie PPP.

¹⁹ W tym 15 uczniów posiadało opinie PPP.

²⁰ W tym czterech uczniów posiadało orzeczenia PPP, trzech uczniów opinie PPP.

²¹ W tym trzech uczniów posiadało orzeczenia PPP, jeden uczeń opinie PPP.

²² W tym pięciu uczniów posiadało orzeczenia PPP, 11 uczniów opinie PPP.

Szkoła zapewniła odpowiednią liczbę zajęć pozalekcyjnych i objęła nimi potrzebujące dzieci. Zorganizowane zostały w latach szkolnych 2020/2021 - 2022/2023 m.in.:

- zajęcia rozwijające uzdolnienia, na które uczęszczało w ww. latach szkolnych odpowiednio 27, 113 i 145 uczniów²³;
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, na które uczęszczało odpowiednio 95, 91 i 84 uczniów²⁴;
- zajęcia korekcyjno – kompensacyjne na które uczęszczało odpowiednio 48, 37 i 19 uczniów;
- zajęcia logopedyczne, na które uczęszczało odpowiednio 66, 54 i 50 uczniów²⁵;
- zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno- społeczne na które uczęszczało odpowiednio dziewięciu, 12 i 10 uczniów;
- inne zajęcia o charakterze terapeutycznym (Integracja Sensoryczna, Trening Umiejętności Społecznych), na które uczęszczało odpowiednio 11, 11 i 14 uczniów.

(akta kontroli str. 1130-1131, 1235)

W wyniku przeprowadzonych analiz kontrolnych ustalono, że:

- na zajęcia korekcyjno-kompensacyjne uczęszczało mniej uczniów niż winno uczęszczać, tj.: w roku szkolny 2021/2022 ogółem w Szkole uczęszczało 37 uczniów, podczas gdy winno uczęszczać 46 uczniów, w tym w klasie VII nikt nie uczęszczał, a winno uczęszczać ośmiu uczniów, w klasie VIII uczęszczało trzech uczniów, a powinno uczęszczać sześciu uczniów; w roku szkolnym 2022/2023 ogółem w Szkole uczęszczało 19 uczniów, podczas gdy winno uczęszczać 36 uczniów, w tym w klasie VI uczęszczało trzech uczniów, a winno uczęszczać pięciu, w klasie VIII nikt nie uczęszczał, a powinno uczęszczać pięciu uczniów.

- na zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne uczęszczało mniej uczniów niż powinno, tj.: w roku szkolnym 2021/2022 uczęszczało 12 uczniów, podczas gdy winno uczęszczać 14, w tym w klasie VII nie uczęszczał żaden uczeń, a winien uczęszczać jeden uczeń; w roku szkolnym 2022/2023 uczęszczało 10 uczniów, podczas gdy winno uczęszczać 11, w tym w klasie VIII nie uczęszczał żaden uczeń, a powinno uczęszczać dwóch uczniów.

- na inne zajęcia o charakterze terapeutycznym uczęszczało mniej uczniów niż powinno, tj.: w roku szkolnym 2021/2022 uczęszczało 11 uczniów, podczas gdy winno uczęszczać 18, w tym w klasie VII uczęszczało dwóch uczniów, a winno uczęszczać trzech, a w klasie VIII nikt nie uczęszczał, a winien uczęszczać jeden uczeń; w roku szkolnym 2022/2023 uczęszczało 14 uczniów, podczas gdy winno uczęszczać 17, w tym w klasie VIII nie uczęszczał żaden uczeń.

(akta kontroli str. 1130-1131, 1236)

Jak wyjaśniła Dyrektor Szkoły różnice w ilości uczniów, którzy powinni uczęszczać na zajęcia a tymi, którzy uczęszczali, wynikają z faktu złożenia przez rodziców pisemnych rezygnacji z tej formy zajęć zalecanych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego lub opiniach wydanych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną

²³ Powinno uczestniczyć odpowiednio 25, 40 i 48 uczniów.

²⁴ Powinno uczestniczyć odpowiednio 25, 52 i 43 uczniów.

²⁵ Powinno uczestniczyć odpowiednio 24, 36 i 18 uczniów.

(PPP). Uczniowie w większej liczbie uczęszczali na zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze z określonych przedmiotów, głównie przedmiotów egzaminacyjnych.

(akta kontroli str. 1178-1179)

Badaniem kontrolnym objęto dokumentację szkolną 10 uczniów, którzy w roku szkolnym 2021/2022 uzyskali najniższe średnie z ocen na koniec VIII klasy²⁶. Ustalono, że uczniowie zostali objęci działaniami ze strony szkoły w celu zapewnienia im optymalnych warunków kształcenia. Szkoła podjęła działania w celu rozpoznania możliwości rozwojowych i psychofizycznych ucznia. We wszystkich badanych 10 przypadkach w wyniku prowadzonych diagnoz Szkoła z własnej inicjatywy wskazywała rodzicowi, że dziecko wymaga wsparcia i można wystąpić z wnioskiem o badanie w PPP, kierowała ucznia do PPP, uczniowie uzyskali opinie z PPP w związku z działaniami Szkoły. Szkoła zapewniła uczniom odpowiednie wsparcie podczas zajęć lekcyjnych, zajęć dodatkowych (np. korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, spotkań z pedagogiem), indywidualizowano proces edukacyjny oraz pomagano przezwyciężyć trudności wynikające z jego sytuacji społecznej. Nie stwierdzono przypadku braku realizacji zalecanych uczniom zajęć przez PPP. Z objętych badaniem kontrolnym 10 uczniów jeden uczeń korzystał w trakcie egzaminu ósmoklasisty z udogodnień.

(akta kontroli str. 1142-1161,
1235)

1.3. Osiągane przez Szkołę wyniki egzaminów ósmoklasisty w latach 2021, 2022 i 2023 wg. skali staninowej uległy obniżeniu: z 4 do 1 w przypadku z j. polskiego z 5 do 4 w przypadku egzaminu z matematyki a w przypadku j. angielskiego z 6 do 5²⁷.

Średni wynik egzaminów ósmoklasisty w latach 2021-2023 Szkoły w przypadku egzaminu z języka polskiego był niższy niż średni wynik województwa²⁸ i średni wynik krajowy. Średni wynik egzaminów ósmoklasisty w latach 2021-2023 Szkoły w przypadku egzaminu z matematyki był niższy niż średni wynik krajowy²⁹. W 2021 r. był wyższy niż średni wynik województwa, a w latach 2022-2023 był niższy³⁰.

(akta kontroli str. 1162-1163, 1179, 1236, 1243)

Wyniki egzaminów ósmoklasisty były przedmiotem analiz i diagnoz w badanym okresie, na podstawie których formułowano wnioski na kolejny rok szkolny. Badaniem objęto przeprowadzone przez Szkołę analizy wyników egzaminów ósmoklasisty z 2022 r. Dyrektor Szkoły analizowała wyniki egzaminów ósmoklasisty opracowane przez

²⁶ Badaniem objęto 10 uczniów, których średnia ocen uzyskanych na koniec VIII klasy wynosiła od 2,07 do 3,5.

²⁷ Wyniki procentowe egzaminu ósmoklasisty w Szkole kształtowały się następująco w roku szkolnym: 2020/2021 dla przedmiotów: j. polski 56%, matematyka 44%, j. angielski 66%; 2021/2022 dla przedmiotów: j. polski 43%, matematyka 37, j. angielski 58%; 2022/2023 dla przedmiotów: j. polski 41%, matematyka 44%, j. angielski 59%.

²⁸ Średni wynik województwa w 2021 r. 55,58%, 2022 r. 55,42% a w 2023 r. 61,27%. Średni wynik krajowy w 2021 r. 60%. 2022 r. 60% a w 2023 r. 66%.

²⁹ Średni wynik krajowy w 2021 r. 47%, 2022 r. 57% a w 2023 r. 53%

³⁰ Średni wynik województwa w 2021 r. 42,20%, 2022 r. 53,22% a w 2023 r. 48,82%.

nauczycieli przedmiotów, wskazywała przyczyny uzyskania niskich wyników z egzaminu ósmoklasisty³¹, określała działania mające na celu poprawę jakości nauczania i uzyskiwania efektów kształcenia³². Wnioski i rekomendacje Dyrektora, zawarte w ww. analizach, sporządzane były na poziomie indywidualnym, czyli w odniesieniu do średnich wyników uzyskanych przez Szkołę oraz wyników poszczególnych oddziałów. Szkoła organizowała próbne egzaminy z przedmiotów egzaminacyjnych i także na poziomie indywidualnym je analizowała³³.

(akta kontroli str. 311-335, 343-390, 1236)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że (...) Szkoła w każdym roku pracy uwzględniała wnioski z analizy wyników egzaminów ósmoklasisty. Nauczyciele uczący przedmiotów egzaminacyjnych przeprowadzają przynajmniej jeden próbny egzamin ósmoklasisty, następnie w oparciu o wyniki oraz opracowania Kuratorium Oświaty, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej³⁴, dokonują analizy wyników otrzymanych przez uczniów szkoły. W raportach przedstawiają wnioski oraz rekomendacje do dalszej pracy. Wyniki egzaminów analizowane są podczas spotkań zespołów przedmiotowych, posiedzeń rady pedagogicznej. Wyniki diagnoz próbnych przedstawiane są również przez wychowawców klas podczas spotkań z rodzicami. W szkole podejmowanych jest szereg działań mających na celu poprawę wyników egzaminów. Opracowywane są przez zespoły nauczycieli oraz nauczycieli indywidualnie plany pracy z uczniami podczas zajęć dydaktyczno-wyrównawczych. W każdej klasie VIII przydzielane są dodatkowe zajęcia z języka polskiego i matematyki w ramach godziny do dyspozycji dyrektora, mające na celu wsparcie uczniów. W zajęciach uczestniczy cała klasa. Podczas spotkań zespołów nauczycieli uczących dany oddział, każdy uczeń jest indywidualnie omawiany, sugerowane są sposoby jego wsparcia. W sprawozdaniach wychowawcy – semestralnych i rocznych – opisywani są uczniowie objęci pomocą psychologiczno – pedagogiczną. (...)

(akta kontroli str. 1164-1165)

Dyrektor, odnosząc się do wyników egzaminów ósmoklasisty w latach 2021, 2022 i 2023 wyjaśniła: (...) Przyczyny spadku wyników egzaminów

³¹ U uczniów w obszarze dydaktyki zaobserwowano: brak umiejętności planowania i poprawnego wykonania ciągu czynności w sytuacjach zdefiniowanych w nietypowy sposób, brak umiejętności wnikliwej analizy treści zadań, brak umiejętności rozumowania i argumentacji, nie podejmowanie prób rozwiązania zadań w przypadku napotkania trudności.

³² Dostosowanie metod i form pracy do potrzeb uczniów, stosowanie zróżnicowanych zadań i ćwiczeń zarówno na lekcji jak i w ramach pracy domowej, zwiększenie liczby zadań ćwiczących umiejętności stosowania zdobytej na lekcjach wiedzy do rozwiązywania problemów praktycznych, rozwijanie logicznego myślenia poprzez stosowanie metod problemowych.

³³ W przypadku egzaminu z: j. polskiego m.in. kształtowanie umiejętności argumentowania poprzez zachęcanie uczniów do formułowania argumentów podczas tworzenia wypowiedzi ustnych i pisemnych, do uzasadniania swojego zdania poprzez odwołanie się do przykładów z utworów literackich; matematyki: rozwiązywanie zadań łączących wiedzę z różnych działów matematyki w celu jednoczesnego utrwalenia poznanych już wcześniej zagadnień oraz kształcenia nowych umiejętności; j. angielskiego: analizowanie z uczniami powiązania tekstu z poszczególnymi opcjami odpowiedzi.

³⁴ Dalej OKE.

ósmoklasisty można upatrywać w sytuacji, jaka miała miejsce w roku szkolnym 2017/2018, kiedy zlikwidowane zostały gimnazja. Gimnazjum nr 1 (...), które przez wiele lat osiągało wysokie i bardzo wysokie wyniki egzaminów gimnazjalnych (zawsze powyżej średniej gminy, powiatu, województwa, często także powyżej średniej krajowej), stanęło przed wizją likwidacji szkoły. (...) W kolejnych latach szkolnych, wyniki egzaminów ósmoklasisty sukcesywnie spadały, mimo faktu, że kadra pedagogiczna ucząca przedmiotów egzaminacyjnych nie zmieniała się od czasów gimnazjum, stale podwyższała swoje kwalifikacje, również w obszarach tzw. miękkich, dostosowując swoje metody i formy pracy do aktualnych potrzeb uczniów. (...)

(akta kontroli str. 1182-1183)

W latach szkolnych objętych kontrolą Dyrektor zgłaszał za pośrednictwem systemu pn. SIOEO³⁵ uczniów do egzaminu ósmoklasisty, w tym uczniów z orzeczeniami lub opiniami PPP, którzy posiadali dostosowania warunków i form egzaminu³⁶.

(akta kontroli str. 1244, 1391-1393)

Dyrektor nie dysponowała dokumentacją potwierdzającą porównanie wyników egzaminów do ocen końcowych uczniów.

W złożonych wyjaśnieniach Dyrektor wskazała, że ma dostęp do indywidualnych wyników uczniów jakie uzyskali z poszczególnych przedmiotów, poszczególnych zadań. Nie ma możliwości dokonania przeglądu arkuszy egzaminacyjnych uczniów, ponieważ są one dostępne jedynie dla rodzica w siedzibie OKE. Nauczyciele każdego roku analizują wyniki indywidualne uczniów, porównując je również do ocen końcowych. Uogólnione wnioski ujmują w raportach przedstawianych następnie na spotkaniach zespołów przedmiotowych oraz na posiedzeniach rady pedagogicznej. Dyrektor nie dysponuje dokumentacją na piśmie potwierdzającą porównanie wyników egzaminów do ocen końcowych uczniów.

(akta kontroli str. 1184)

1.4. Zachodniopomorski Kurator Oświaty nie przeprowadzał w badanym okresie w Szkole kontroli planowych i doraźnych. Nie zostały sformułowane pisemne zalecenia przez Kuratorium Oświaty oraz organ prowadzący w zakresie opracowania i wdrożenia programu naprawczego w Szkole.

(akta kontroli str. 569-570, 1180)

Dyrektor wyjaśniła, że w latach objętych kontrolą wdrażała działania naprawcze i wskazała, że (...) *Polegały one na opracowaniu działań kierowanych do nauczycieli uczących przedmiotów egzaminacyjnych, zwiększeniu liczby godzin zajęć dodatkowych z języka polskiego i matematyki, w których brali udział wszyscy uczniowie klas ósmych. (...) Dyrektor monitorował ich realizację oraz zatwierdzał zmiany w realizacji podstawy programowej polegające na dostosowaniu metod i form pracy do zdiagnozowanych potrzeb uczniów w celu poprawy efektywności kształcenia z uwzględnieniem przygotowania do egzaminu ósmoklasisty. Nauczyciele i specjaliści indywidualnie*

³⁵ System Informatyczny Obsługi Egzaminów Ogólnokształcących.

³⁶ W roku szkolnym: 2020/2021 dla sześciu, 2021/2022 dla pięciu, 2022/2023 dla sześciu uczniów.

analizowali efekty działań, wyniki testów diagnostycznych, dokonywali korekty swoich działań, które omawiano podczas spotkań zespołów samokształceniowych raz w miesiącu oraz posiedzeń rad pedagogicznych. (...)

(akta kontroli str. 1180, 1247, 1313-1316, 1377-1381)

1.5. W okresie objętym kontrolą obowiązywał Statut³⁷, w którym zawarto elementy wymagane art. 98 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe³⁸. W Statucie wskazano m.in. organy Szkoły³⁹, uwzględnione zostały kwestie odnoszące się do prowadzonej przez szkołę działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, tj. zakres udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zakres zadań nauczycieli, w tym nauczyciela wychowawcy, formy opieki i pomocy uczniom, którym z przyczyn rozwojowych jest potrzebna pomoc i wsparcie, organizację współdziałania z PPP oraz organizację i formy współdziałania szkoły z rodzicami w zakresie nauczania, wychowania, opieki i profilaktyki.

(akta kontroli str. 5-128, 1236)

1.6. W Szkole wprowadzono regulamin nadzoru pedagogicznego⁴⁰, którym określono: cele i formy nadzoru pedagogicznego, szczegółowe zasady kontroli prowadzonych w ramach nadzoru pedagogicznego, wspomaganie nauczycieli jako formę nadzoru, procedurę prowadzenia obserwacji w szkole, zadania dyrektora w zakresie sprawowania nadzoru pedagogicznego oraz obowiązki nauczyciela w trakcie sprawowania nadzoru pedagogicznego. Nadzór pedagogiczny polegał na:

- obserwowaniu, analizowaniu i ocenianiu przebiegu procesów kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej Szkoły,
- ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności Szkoły,
- udzielaniu pomocy nauczycielom w wykonywaniu zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych,
- inspirowanie nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów.

(akta kontroli str. 129-141, 1236-1237)

Dyrektor wyjaśniła: (...) *Nauczyciele formułując wnioski po testach diagnostycznych i rekomendacje do dalszej pracy, kierowali się nie tylko rekomendacjami OKE czy CKE⁴¹, ale również formułowali własne wnioski, adekwatne do poziomu i możliwości uczniów*

³⁷ Uchwałą Nr XLII/311/2017 Rady Miejskiej Białogardu z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie nadania pierwszego statutu Szkole. Uchwałą Nr 9/2020/2021 Rady Pedagogicznej Szkoły z dnia 24 września 2020 r. wprowadzono zmiany do Statutu odnoszące się do funkcjonowania oddziału przedszkolnego,

³⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 900, ze zm., dalej Prawo oświatowe,

³⁹ Określono kompetencje organów Szkoły: Dyrektor Szkoły, Rada Pedagogiczna, Rada Rodziców, Samorząd Uczniowski.

⁴⁰ Zarządzenie Nr 30/21/22 Dyrektora Szkoły z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu nadzoru pedagogicznego.

⁴¹ Centralna Komisja Egzaminacyjna.

poszczególnych oddziałów. Nauczyciele i specjaliści oraz wychowawcy, w celu diagnozowania i oceniania efektów ich pracy, prowadzili analizy wykorzystując dokumentację wewnętrzną (...)

(akta kontroli str. 276-568, 1183)

1.7. Zgodnie z § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego⁴², Dyrektor opracował na każdy rok szkolny badanego okresu plany nadzoru pedagogicznego, które przedstawiał na zebraniu rady pedagogicznej, w terminie do 15 września roku szkolnego, którego dotyczył plan⁴³.

(akta kontroli str. 582-615, 674-713, 802-843, 1224-1231, 1237)

1.8. Obowiązujące w okresie objętym kontrolą plany nadzoru pedagogicznego, zgodnie z § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, sporządzano z uwzględnieniem wniosków z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w szkole w poprzednich latach szkolnych oraz podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa. W myśl § 23 ust. 3 ww. rozporządzenia plany zawierały: tematyki i terminy przeprowadzania kontroli, o której mowa w § 22 ust. 1 pkt 2, zakres wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań, o którym mowa w § 22 ust. 1 pkt 3, plany obserwacji, o której mowa w § 22 ust. 3 pkt 2.

Wśród zaplanowanych działań wskazano działania dotyczące jakości nauczania i osiąganych efektów kształcenia⁴⁴, wskazano terminy, formę kontroli, osoby i dokumenty podlegające kontroli.

(akta kontroli str. 674-713, 802-843, 1224-1231)

W obowiązujących w latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 nie przyjęto jednoznacznych kryteriów / mierników umożliwiających ocenę zaplanowanych działań przyjętych w planach do realizacji.

(akta kontroli str. 1181, 1224-1231)

Dyrektor wyjaśniła: (...) *W obowiązujących w latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 nie przyjęto jednoznacznych kryteriów / mierników umożliwiających ocenę zaplanowanych działań przyjętych w planach do realizacji ze względu na indywidualizację procesu kształcenia i dostosowanie wymagań uczniów, zgodnie z potrzebami. Dyrektor uwzględnił mierniki kontroli, jednocześnie nie doprecyzował ich wykonania w sprawozdaniu w niektórych obszarach, co nie oznacza, że nie realizował wartości liczbowych mierników. Mierniki ustalono w obszarach, np. dookreślenie ilości obserwacji, ilości kontroli różnych obszarów funkcjonowania placówki. Na określenie*

⁴² Dz. U. z 2020 r. poz. 1551, ze zm., dalej rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego.

⁴³ Plany nadzoru pedagogicznego zostały przedstawione: 10 września 2020 r. na rok szkolny 2020/2021, 14 września 2021 r. na rok szkolny 2021/2022, 8 września 2022 r. na rok szkolny 2022/2023.

⁴⁴ Zakres kontrolowanych efektów obejmował: % nauczycieli stosujących nowatorskie metody nauczania rozwijające kompetencje kluczowe, % nauczycieli systematycznie i celowo włączających technologię informacyjno-komunikacyjną w tradycyjny proces kształcenia, liczba uczniów biorących udział w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, zawodach sportowych, kołach zainteresowań, liczba uczniów korzystających z konsultacji z nauczycielami przedmiotów (prowadzonych w ramach obowiązkowej „dodatkowej” godziny z art. 42 ust. 2f KN), wyniki klasyfikacji okresowej i rocznej, wyniki egzaminów zewnętrznych.

w jakim % realizowana jest np. indywidualizacja w pracy z uczniem, dyrektor zbiera informacje z wielu obszarów, które stanowią składowe do ostatecznej informacji całościowej o danym procesie. Określenie wówczas jednoznacznie miernika, gdyby stał się wnioskiem uogólniającym zachodzących procesów w szkole, mogłoby stanowić nieadekwatną informację końcową. Dlatego wnioski redagowane przez dyrektora, jak i rekomendacje nie wynikają bezpośrednio z analizy jednego procesu. Traktowanie tego jako miernik byłoby zawężeniem wniosków formułowanych przez dyrektora. Nie zawsze istnieje możliwość zmierzenia działań prowadzonych w szkole. (...)

(akta kontroli str. 1181-1182)

1.9. W okresie objętym kontrolą Dyrektor wykorzystywał dodatkowe dokumenty, takie jak podsumowania wyników egzaminów diagnostycznych, opracowane przez KO oraz opracowania CKE wyników egzaminu ósmoklasisty.

Jak wyjaśniła Dyrektor dokumenty te wykorzystywane były do nadzorowania i koordynowania wykonanych zadań nadzoru pedagogicznego oraz podnoszenia jakości edukacji. Nauczyciele, kierując się rekomendacjami OKE czy CKE formułowali własne wnioski, do poziomu uczniów poszczególnych oddziałów.

(akta kontroli str. 399-420, 451-460, 1166, 1183)

W roku szkolnym 2021/2022 została wniesiona telefonicznie skarga dotycząca sposobu dostosowania wymagań edukacyjnych do zaleceń poradni zawartych w orzeczeniu o potrzebie nauczania indywidualnego oraz niesatysfakcjonującą współpracę z nauczycielami przez rodzica ucznia klasy IV. Skarga ta nie została odnotowana w ewidencji skarg i wniosków, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W związku ze skargą Dyrektor przeprowadziła kontrolę doraźną. W wyniku kontroli ustalono, że (...) *nauczyciele skierowani na nauczanie indywidualne uczennicy zapoznali się z orzeczeniami – zarówno o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na autyzm, w tym Zespół Aspergera, jak i orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego, w większości dostosowali wymagania edukacyjne do warunków określonych w orzeczeniu, jednak z uwagi na specyfikę choroby dziecka (depresję oraz spektrum autyzmu, w tym zespół Aspergera) niektórzy nauczyciele mieli problem z wdrożeniem zaleceń. Ustalono, że interpretacją orzeczeń zajmowali się specjaliści, którzy następnie przekazali ustalenia pozostałym członkom zespołu ds. Indywidualnego Programu Edukacyjnego – Terapeutycznego⁴⁵ (nauczycielom uczącym danego ucznia). Obieg informacji pomiędzy innymi członkami zespołu ds. IPET był niewystarczający. (...)* Sformułowano wnioski pokontrolne dotyczące konieczności zwrócenia uwagi nauczycielom m.in. w zakresie właściwego i skutecznego obiegu informacji dotyczącej poszczególnych uczniów, szczególnie w przypadku uczniów z opiniami i orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, systematyczności oceniania osiągnięć edukacyjnych, dostosowania sposobu sprawdzania wiedzy do potrzeb ucznia, jego preferencji i sposobu funkcjonowania. dyrektor zapewnił temu dziecku

⁴⁵ Dalej: IPET.

dostosowanie wszystkich (a nie tylko większości) wymagań edukacyjnych do warunków określonych w orzeczeniu. Dyrektor podjął działania i zapewnił wszystkie wymagania edukacyjnego do warunków określonych w orzeczeniu PPP w przypadku ww. uczennicy.

(akta kontroli str. 1047-1048, 1237)

Dyrektor wyjaśniła: (...) *Obecnie jest to nadal uczennica naszej szkoły. Dziewczynka nadal prowadzone ma nauczanie indywidualne w domu. Matka systematycznie współpracuje z wychowawcą oraz wszystkimi nauczycielami uczącymi. Współpraca układa się bardzo dobrze. Matka kilka razy w roku szkolnym uczestniczy w spotkaniach zespołu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Wszystkie dostosowania zalecane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz w orzeczeniu o nauczaniu indywidualnym są respektowane przez nauczycieli uczących.* (...)

(akta kontroli
str. 1245-1247)

1.10. Dyrektor Szkoły zgodnie z § 23 ust. 4 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, w przypadku dokonania zmian w planie nadzoru pedagogicznego niezwłocznie informował radę pedagogiczną o wprowadzonych zmianach, co zostało potwierdzone w protokole z zebrania Rady Pedagogicznej z 17 marca 2022 r.⁴⁶

(akta kontroli str. 205-206, 220-222, 1238)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następująca nieprawidłowość:

Nie odnotowano w ewidencji skarg i wniosków wniesionej w roku szkolnym 2021/2022 telefonicznie skargi przez matkę uczennicy dotyczącej sposobu dostosowania wymagań edukacyjnych do zaleceń poradni zawartych w orzeczeniu o potrzebie nauczania indywidualnego oraz niesatysfakcjonującej współpracy z nauczycielami, co było działaniem nierzetelnym.

(akta kontroli str. 1237)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: (...) *W roku szkolnym 2021/2022 została wniesiona telefonicznie skarga przez matkę uczennicy (...) dotycząca sposobu dostosowania wymagań edukacyjnych do zaleceń poradni zawartych w orzeczeniu o potrzebie nauczania indywidualnego. Po rozmowie telefonicznej matka uczennicy została zaproszona na rozmowę z dyrektorem szkoły, podczas której zostały wyjaśnione wszelkie wątpliwości i pytania rodzica. Skarga*

⁴⁶ W związku z ogłoszonymi przez Ministra Edukacji i Nauki w dniu 8 marca 2022 r. nowymi kierunkami polityki oświatowej państwa wprowadzono nowe. Zmiany dotyczyły w zakresie kontroli: dostosowaniem wymagań edukacyjnych do możliwości i potrzeb uczniów będących obywatelami Ukrainy, realizację działań integrujących i włączających ucznia będącego obywatelem Ukrainy w życie szkolne, ocenianie uczniów będących obywatelem Ukrainy, w szczególności w zakresie stosowanie jej funkcji wspierającej, wykorzystanie pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości w procesie kształcenia i wychowania. W zakresie wspomaganie zmiany obejmowały rozszerzenie planu doskonalenia nauczycieli o poniższe zagadnienia: „Nowe kompetencje nauczycieli w obszarze pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym – okiem praktyka” webinarium

telefoniczna wynikała raczej z niewiedzy rodzica, a nie z faktu niedopełnienia obowiązków niektórych nauczycieli. Po uzyskanych wyjaśnieniach rodzic wycofał się z wniesienia oficjalnej skargi, przez co finalnie nie została odnotowana w książce skarg i wniosków. Mimo wycofania się rodzica, dyrektor mając na względzie dobro dziecka i komfort rodzica, dbając o jakość kształcenia oraz indywidualizację pracy z dzieckiem przeprowadził kontrolę doraźną w grudniu 2021r. Przeprowadzone działania zostały również odnotowane w sprawozdaniu z nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2021/2022. (...)

(akta kontroli str. 1245-1247)

Dyrektor w złożonych wyjaśnieniach nie wskazała przyczyn nie zarejestrowania skarg w ewidencji skarg i wniosków.

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor realizowała zadania związane z organizacją i funkcjonowaniem nadzoru pedagogicznego. Sposób realizacji przez Szkołę działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w kontekście sprawowanego nadzoru pedagogicznego, został określony w statucie. W Szkole zapewniono obsadę kadry pedagogicznej, posiadającą odpowiednie przygotowanie i kwalifikacje, która podejmowała działania w celu rozpoznania możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów. Adekwatnie do indywidualnych potrzeb uczniów zapewniono im dodatkowe zajęcia oraz przeprowadzano analizy wyników egzaminów ósmoklasisty, w których uwzględniana była diagnoza uzyskiwanych stanin⁴⁷. Plany nadzoru pedagogicznego zostały prawidłowo opracowane i terminowo przedstawiane radzie pedagogicznej. Dyrektor niezwłocznie informował właściwe organy Szkoły o wprowadzonych zmianach w planach nadzoru pedagogicznego.

Zdaniem NIK brak określenia bazowych i docelowych wartości liczbowych mierników, pozwalających na ocenę stopnia realizacji zakładanych celów i zadań wskazanych w planach utrudniać mogło ocenę stopnia ich realizacji.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła nieodnotowania telefonicznej skargi w ewidencji skarg i wniosków.

OBSZAR

⁴⁷ Skala staninowa stosowana w pomiarze dydaktycznym odpowiada na pytanie, jaką pozycję zajmuje wynik osiągnięty przez ucznia / szkołę na tle wyników osiągniętych przez całą badaną populację. Skala staninowa umożliwia porównywanie wyników szkoły w poszczególnych latach. Uzyskanie w kolejnych latach takiego samego w procentach nie oznacza tego samego poziomu osiągnięć.

2. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego.

2.1. Badaniem kontrolnym objęto sprawozdania Dyrektora ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego w latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 oraz zapisy w protokołach z rad pedagogicznych, na których Dyrektor Szkoły prezentował informacje w zakresie realizacji planów nadzoru pedagogicznego.

Ustalono, że nie wystąpiły przypadki odstąpienia od realizacji zadań ujętych w planach nadzoru pedagogicznego.

(akta kontroli str. 142-147, 177-181, 714-801, 844-917, 1195-1203)

Zrealizowane zostały kontrole związane ze sprawowanym nadzorem pedagogicznym, w tym m.in. w zakresie:

- przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły (z tego przez nauczycieli przedmiotów obowiązkowych lub wychowawców klas VI-VIII)⁴⁸,
- przebiegu procesów kształcenia i wychowania w szkole (w tym dotyczących przedmiotów obowiązkowych lub zajęć wychowawczych)⁴⁹,
- efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej (w tym dotyczących przedmiotów obowiązkowych)⁵⁰.

Podjęte zostały przez Dyrektora Szkoły działania związane we wspomaganiu nauczycieli w realizacji ich zadań w liczbie 40 z zaplanowanych 22 w roku szkolnym 2021/2022 oraz 36 z zaplanowanych 25 w roku szkolnym 2022/2023, w tym m.in. w zakresie:

- diagnozy pracy szkoły (w tym w kontekście zajęć z przedmiotów obowiązkowych i/lub prowadzących je nauczycieli, bądź pracy wychowawców klas VI-VIII)⁵¹,
- planowania działań rozwojowych związanych z motywowaniem nauczycieli do doskonalenia zawodowego (w tym w kontekście zajęć

⁴⁸ 13 kontroli z zaplanowanych 12 w roku szkolnym 2021/2022 oraz 15 z zaplanowanych 11 w roku szkolnym 2022/2023. Kontrole obejmowały m.in. dyżury nauczycieli, punktualność rozpoczynania zajęć, systematyczność rejestracji wyjść grupowych- kontrole dokumentacji szkolnej (e-dziennika lekcyjnego, arkuszy ocen, dzienników wychowawczych, dziennika pedagoga szkolnego, dzienników zajęć nauczania indywidualnego, zajęć specjalistycznych, rewalidacyjnych, w świetlicy, dydaktyczno-wyrównawczych).

⁴⁹ 10 kontroli z zaplanowanych 9 w roku szkolnym 2021/2022 oraz 11 (wszystkie z zaplanowanych) w roku szkolnym 2022/2023. Kontrole obejmowały m.in. poprawność merytoryczną i metodyczną prowadzonych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, zaspokajanie w procesie kształcenia indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, wykorzystywanie narzędzi cyfrowych w procesie kształcenia, analizę sprawozdań z pracy zespołów przedmiotowych, wychowawców klas.

⁵⁰ 58 kontroli z zaplanowanych 25 w roku szkolnym 2021/2022 oraz 24 z zaplanowanych 24 w roku szkolnym 2022/2023. Kontrole obejmowały m.in. bezpieczeństwo – profilaktykę zachowań ryzykownych, działania profilaktyczne - analizę dokumentacji szkolnej: dziennik wychowawcy i pedagoga szkolnego; działania nauczycieli na rzecz podniesienia jakości kształcenia - analizę dokumentów, np. sprawozdania opiekunów kółek zainteresowań; analizę wyników egzaminów zewnętrznych: OKE i opracowanie wewnętrzne; obserwacje; analizę ocen w dziennikach lekcyjnych. Efektów kształcenia dotyczyło 31 kontroli w roku szkolnym 2021/2022 i 38 kontroli w roku szkolnym 2022/2023.

⁵¹ Obejmowały m.in.: Diagnozę występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych; Diagnozę potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego, Zespoły samokształceniowe nauczycieli, Karta działań, osiągnięć i spostrzeżeń nauczyciela.

z przedmiotów obowiązkowych i/lub prowadzących je nauczycieli, bądź wychowawców klas VI-VIII)⁵²,

- prowadzenia działań rozwojowych związanych z organizowaniem szkoleń i porad (w tym odnoszących się do zajęć z przedmiotów obowiązkowych i/lub prowadzących je nauczycieli)⁵³.

Przeprowadzone zostały również obserwacje (w tym w kontekście jakości nauczania i efektów kształcenia z uwzględnieniem zajęć z przedmiotów obowiązkowych i/lub prowadzących je nauczycieli) w ilości dziewięciu z zaplanowanych dziewięciu w roku szkolnym 2021/2022 oraz 15 z zaplanowanych 11 w roku szkolnym 2022/2023. Kontrole związane ze sprawowanym nadzorem pedagogicznym były realizowane na bieżąco. Obejmowały:

- wpływającą do szkoły dokumentację ucznia, opinie, orzeczenia i związaną z tym kontrolę tworzonych w ciągu 30 dni dokumentów, tj. WOPFU⁵⁴ i IPET;

- kontrolę Przedmiotowych Zasad Oceniania pod kątem zgodności z przepisami prawa, Statutem, dostosowaniem wymagań edukacyjnych dla uczniów z opiniami, orzeczeniami, uzdolnionych, mających trudności w nauce;

- kontrolę realizacji podstawy programowej wszystkich nauczycieli, ze szczególnym naciskiem na nauczycieli uczących przedmiotów egzaminacyjnych,

- kontrolę działalności świetlicy szkolnej – monitorowanie liczebności grup, metody i formy pracy, zapewnienie bezpieczeństwa,

- kontrolę funkcjonowania oddziału przedszkolnego.

(akta kontroli str. 1134-1138, 1224-1231, 1234, 1244, 1248-1390)

2.2. Działania doraźne⁵⁵ dotyczące przestrzegania przez nauczycieli prawa dotyczącego działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej wynikały z informacji otrzymywanych od wychowawców klas, uczniów, rodziców oraz z własnych obserwacji Dyrektora w trakcie systematycznej kontroli m.in. dzienników lekcyjnych lub lekcji. Dotyczyły one problemów ze zbyt małą liczbą ocen, brakiem systematyczności oceniania, przypadkami zbyt niskiej oceny, nieadekwatnego dostosowania wymagań edukacyjnych dla uczniów z opiniami, orzeczeniami, uzdolnionych czy mających trudności w nauce, propozycji wprowadzenia zajęć terapeutycznych, interwencjami pedagoga szkolnego. Działania doraźne dotyczące przebiegu procesów kształcenia i wychowania oraz efektów tej działalności w Szkole związane były z organizowaniem szeregu imprez i uroczystości szkolnych, nie były one bezpośrednio związane z efektami kształcenia.

(akta kontroli str. 1134-1138, 1248-1390)

⁵² Kontrole dotyczyły m.in.: opracowania planu doskonalenia nauczycieli, monitorowania realizacji planów rozwoju zawodowego w okresie stażu, przygotowania materiałów pomocniczych do opracowania zasad dostosowywania wymagań edukacyjnych dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

⁵³ Zrealizowano w roku szkolnym 2021/2022 siedem szkoleń (100%), w 2022/2023 - sześć szkoleń (100%). W ramach innych działań w roku szkolnym trzy osoby ukończyły studia podyplomowe, w roku szkolnym 2022/2023 dziewięć osób ukończyło studia podyplomowe.

⁵⁴ Wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania ucznia.

⁵⁵ Dane liczbowe trudne do oszacowania.

2.3. Analizą objęto cztery kontrole planowe i trzy doraźne, tj. w roku szkolnym:

- 2021/2022 dwie kontrole planowe i dwie doraźne. Przedmiotem kontroli planowych było dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości i potrzeb ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i opiniami (luty 2022 r.) oraz prawidłowość przeprowadzania diagnozy gotowości szkolnej (kwiecień 2022 r.). Kontrole doraźne obejmowały sposób dostosowania wymagań edukacyjnych do zaleceń o potrzebie nauczania indywidualnego oraz systematyczność oceniania⁵⁶.

- 2022/2023 dwie kontrole planowe i jedna doraźna. Przedmiotem kontroli planowych było dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości i potrzeb ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i opiniami (styczeń 2023 r.) oraz planowanie i realizowanie procesów edukacyjnych, wykorzystywanie wniosków z nadzoru pedagogicznego, wyników egzaminów zewnętrznych oraz innych diagnoz pedagogicznych do planowania i organizowania procesów edukacyjnych (czerwiec 2023 r.) Kontrolą doraźną objęto sposób i organizację realizacji zajęć w ramach indywidualnego nauczania prowadzonego w formie zdalnej oraz dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości i potrzeb ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i opiniami (listopad 2022 r.)⁵⁷.

⁵⁶ Kontrola doraźna, przeprowadzona została w związku ze skargą rodzica na sposób dostosowania wymagań edukacyjnych do zaleceń poradni zawartych w orzeczeniu o potrzebie nauczania indywidualnego oraz niesatysfakcjonującą współpracę z nauczycielami. W wyniku ww. kontroli stwierdzono, że nauczyciele w większości dostosowali wymagania edukacyjne do warunków określonych w orzeczeniu o potrzebie nauczania indywidualnego, jednak z uwagi na specyfikę choroby dziecka (depresję) niektórzy nauczyciele mieli problem z wdrożeniem zaleceń. Ustalono, że interpretacją orzeczeń zajmowali się specjaliści, którzy następnie przekazywali ustalenia pozostałym członkom zespołu ds. IPET (nauczycielom uczącym danego ucznia). Obieg informacji pomiędzy innymi członkami zespołu ds. IPET był niewystarczający. Druga kontrola doraźna dotyczyła systematyczności oceniania przez nauczycieli, zgodnie z zasadami zawartymi w Przedmiotowych Zasadach Oceniania. Sformułowano wnioski pokontrolne m.in. dotyczące konieczności przypomnienia o funkcjach jakie pełni ocena. Kontrola planowa dotyczyła włączenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tworzenie procesu edukacyjnego w ramach nauczania zdalnego. W jej wyniku nie wydano zaleceń, gdyż stwierdzono, że podczas nauczania zdalnego nauczyciele korzystali z nowoczesnych technologii, tworzyli filmiki, karty pracy online, prezentacje. Uczniowie byli przez nauczycieli włączani do obsługi sprzętu, korzystali z różnorodnych programów. Tym samym były tworzone sytuacje do wzmacniania ich samooceny. Docenienie pracy tych uczniów na forum klasy oraz w postaci oceny, wzmocniło ich poczucie wartości, oraz pozytywnie wpłynęło na ich wizerunek w zespole klasowym. Druga kontrola planowa dotyczyła prawidłowości przeprowadzenia diagnozy gotowości szkolnej. W jej wyniku wydano zalecenia nauczycielowi w zakresie prawidłowego komunikowania się z rodzicami, którzy nie zgadzali się z opracowaną diagnozą szkolną. Zalecenia wydano dlatego, że nauczyciel dokładnie nie omówił i nie wytłumaczył rodzicom każdej zawartej w diagnozie informacji.

⁵⁷ W wyniku kontroli doraźnej stwierdzono, że nauczyciele w większości dostosowali wymagania edukacyjne do warunków określonych w orzeczeniu o potrzebie nauczania indywidualnego, jednak z uwagi na specyfikę choroby dziecka (depresję) niektórzy nauczyciele mieli problem z wdrożeniem zaleceń.

Kontrola planowa, dotyczyła włączenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tworzenie procesu edukacyjnego. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie wydano żadnych zaleceń, gdyż stwierdzono, że podczas nauczania nauczyciele korzystali z nowoczesnych technologii, kart pracy, prezentacji. Uczniowie byli przez nauczycieli włączani do obsługi sprzętu, korzystali z różnorodnych programów, montowali filmiki na godzinę wychowawczą. Tym samym były tworzone sytuacje do wzmacniania ich samooceny. Docenienie pracy tych uczniów na forum klasy oraz w postaci oceny, wzmocniło ich poczucie wartości, oraz pozytywnie wpłynęło na ich wizerunek w zespole klasowym. Druga kontrola planowa dotyczyła planowania i realizowania procesów edukacyjnych oraz realizacji podstawy programowej w klasach VII a i VIII b. Kontrola wykazała, że warunki i sposoby realizacji

Protokoły czterech kontroli planowych i trzech doraźnych zawierały m.in. okres objęty kontrolą, formy kontroli, wykaz kontrolowanych dokumentów, spostrzeżenia i uwagi, wnioski oraz rekomendacje. Przeprowadzone działania kontrolne zostały odnotowane w sprawozdaniach z realizacji nadzoru pedagogicznego.

(akta kontroli str. 1022-1024, 1044-1062, 1240-1241)

Analizą kontrolną objęto trzy przeprowadzone obserwacje w latach szkolnych objętych kontrolą, tj. w zakresie:

- sposobu utrwalania wiedzy i umiejętności uczniów języku polskim (klasa VIII, data obserwacji 13 października 2021 r.). Sformułowano wnioski: kontynuowanie dokonywanie bieżącej systematyzacji wiedzy uczniów, po omówienia danego zagadnienia, wykorzystywanie różnych metod i form służących utrwalaniu wiedzy.

- kształcenia umiejętności pracy zespołowej w parach na języku angielskim (klasa VIII, data obserwacji 21 października 2022 r.). Sformułowano wnioski: kontynuowanie metody pracy w grupach, uwzględniając wysiłek każdego ucznia, zwrócenie uwagi na doprecyzowanie zasad oceniania różnych form pracy zespołowej uczniów.

- formułowania, realizacja i osiąganie celów lekcji (klasa VIII, data obserwacji 4 stycznia 2023 r.). Sformułowano wnioski: kontynuowanie stosowania metod i form pracy do realizacji celów zajęć, unikanie formułowania zbyt szczegółowych celów lekcji.

Z przeprowadzonych obserwacji sporządzono arkusze obserwacji, w których zawarto m.in. dane nauczyciela i osoby przeprowadzającej obserwację, stopień awansu zawodowego, datę i temat zajęć, klasę której obserwacja dotyczyła, wnioski wynikające z analizy dokumentów (dziennik, plan dydaktyczny, dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb uczniów), wskazywano mocne strony nauczyciela.

(akta kontroli str. 1057-1062, 1241-1242)

2.4. Zgodnie z § 24 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego Dyrektor w terminie do 31 sierpnia każdego roku przedstawił na zebraniu rady pedagogicznej wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego⁵⁸.

(akta kontroli str. 142-147, 177-181, 1195-1203)

2.5. Dyrektor przedstawiał wyniki i wnioski ze sprawowanego w latach 2021/2022 i 2022/2023 nadzoru pedagogicznego na posiedzeniach Rady Pedagogicznej. Wyniki i wnioski odnosiły się do problematyki jakości nauczania i efektów kształcenia, z uwzględnieniem kwestii kwalifikacji kadry pedagogicznej;

podstawy programowej były zgodne z zaleceniami a metody i formy pracy podczas lekcji dostosowane do potrzeb oraz możliwości zespołu klasowego. W wyniku kontroli sformułowano wnioski m.in. dotyczące przedmiotów egzaminacyjnych, tj. umiejętne przydzielania zastępstw w przypadku nieobecności nauczyciela przedmiotów egzaminacyjnych konieczności przeznaczania dodatkowych godzin w ramach zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, godzin do dyspozycji dyrektora dla przedmiotów na realizację zajęć głównie z języka polskiego i matematyki.

⁵⁸ Wnioski zostały przedstawione na zebraniach rady pedagogicznej w dniach 31 sierpnia 2021 r. (za rok szkolny 2020/2021), 29 sierpnia 2022 r. (za rok szkolny 2021/2022) oraz 31 sierpnia 2023 r. (za rok szkolny 2022/2023).

prawidłowości rozpoznawania i zaspokajania przez kadre pedagogiczną indywidualnych możliwości, oraz potrzeb uczniów, a także uzyskiwanych wyników na egzaminie ósmoklasisty⁵⁹.

Wnioski sformułowane w wyniku kontroli planowych, doraźnych oraz obserwacji przeprowadzonych przez Dyrektora odpowiadały potrzebom Szkoły a zaplanowane działania miały na celu poprawę jakości nauczania i uzyskiwanych efektów kształcenia.

(akta kontroli str. 142-147, 177- 181, 622-673, 728-801, 855-918, 1195-1203, 1224-1231, 1242)

2.6. Dyrektor w okresie objętym kontrolą podejmował współpracę z radą pedagogiczną w przypadku uchwalania przez nią sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego. Uchwałami Rady Pedagogicznej Szkoły ustalono sposób wykorzystania ww. wniosków⁶⁰, wskazano obszary działania, sposoby realizacji oraz osoby odpowiedzialne za ich realizację.

(akta kontroli str. 148-157, 182-191, 214-219, 1180)

Dyrektor wyjaśniła, że na bieżąco uczestniczyła w spotkaniach zespołów samokształceniowych nauczycieli bloków przedmiotów, w spotkaniach zespołów wychowawców poszczególnych poziomów klas, w spotkaniach zespołów nauczycieli uczących dany zespół klasowy. Dokonywano wspólnych analiz bieżących sytuacji, problemów, wyników nauczania, opracowywano strategię działań mających na celu podniesienie jakości pracy szkoły. W wyniku spotkań postawały rekomendacje do planowania pracy nauczycieli na podstawie wyników z egzaminu z języka polskiego⁶¹, matematyki⁶² i języka angielskiego⁶³.

⁵⁹ Wskazywano m.in. potrzebę motywowania w większym stopniu uczniów do udziału w zajęciach dodatkowych, w tym dydaktyczno – wyrównawczych w celu poprawy efektywności nauczania szczególnie uczniów klas VI-VIII pod kątem przygotowania do egzaminu ósmoklasisty.

⁶⁰ Uchwały Rady Pedagogicznej Szkoły Nr: 4/2020/2021 z 10 września 2020 r., 7/2021/2022 z 14 września 2021 r., 8/2022/2023 z 8 września 2022 r. w sprawie ustalenia sposobu wykorzystania wniosków z nadzoru pedagogicznego.

⁶¹ M.in. dotyczące wypracowywanie u uczniów nawyku starannego redagowania własnych wypowiedzi, a przy tworzeniu wypowiedzi pisemnych zwrócić szczególną uwagę na ortografię i interpunkcję, kształtowanie umiejętności argumentowania wypowiedzi ustnych i pisemnych (także poprzez odwołanie się do przykładów z utworów literackich, w tym szczególnie lektur obowiązkowych), powtarzanie zagadnienia gramatycznych – budowa zdania, części zdania oraz części mowy. Ćwiczenie analizowania poleceń i zwracać uwagę na ich rozumienie przez uczniów przed rozpoczęciem pisania pracy.

⁶² M.in. dotyczące: rozwiązywania większej liczby zadań dotyczących wyrażeń algebraicznych (w tym także zadań z treścią), zwrócić uwagę na dokładne czytanie poleceń, ponieważ wiele błędnych odpowiedzi wynika z niedokładnego czytania zadań, również z wykorzystaniem równań, stwarzanie okazji poprzez organizowanie pracy uczniów w parach, grupach do rozwiązywania problemów matematycznych różnymi sposobami, rozwiązywanie zadań łączących wiedzę z różnych działów matematyki w celu jednoczesnego utrwalenia poznanych już wcześniej zagadnień oraz kształcenia nowych umiejętności, w klasach osiągających niskie wyniki z matematyki należy dostosować metody pracy, aby optymalnie wykorzystać potencjał uczniów, np. wprowadzając więcej praktycznych ćwiczeń przy ograniczeniu ich trudności; motywować do podjęcia próby rozwiązania problemu, nagradzać za wkład pracy niekoniecznie za wynik, kontynuować prowadzenie zajęć przygotowujących do egzaminu ósmoklasisty.

⁶³ M.in.: kontynuować zajęcia przygotowujące uczniów do egzaminu ósmoklasisty, przeprowadzić przynajmniej dwa egzaminy próbne, aby zapoznać uczniów z typami i formułą zadań egzaminacyjnych, zwrócić szczególną uwagę na ćwiczenia z zakresu znajomości struktur leksykalno-gramatycznych oraz środków językowych, systematycznie poszerzać zasób słownictwa, zwracając szczególną uwagę na utarte zwroty typowe dla

(akta kontroli str. 343-568, 898-899, 1181, 1242)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

**OCENA
CZĄSTKOWA**

Podjęte działania przez Dyrektora, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego, nie wpłynęły na poprawę jakości nauczania i efektów kształcenia. Pomimo szeregu działań podejmowanych przez Dyrektora, radę pedagogiczną, nauczycieli uczących przedmiotów egzaminacyjnych oraz wychowawców klas wyniki egzaminów ósmoklasisty w ostatnich trzech latach szkolnych nie uległy poprawie. Osiągane przez Szkołę w latach 2021, 2022 i 2023 według skali staninowej wyniki egzaminów ósmoklasisty uległy obniżeniu z 4 do 1 w przypadku egzaminu z j. polskiego, z 5 do 4 w przypadku egzaminu z matematyki a w przypadku j. angielskiego z 6 do 5.

IV. Uwagi i wnioski

Wniosek

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek o ewidencjonowanie skarg wpływających do Szkoły.

Uwagi

NIK nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

danego języka oraz kolokacje, zachęcać do przyswajania nie tylko pojedynczych słów, ale całych zwrotów i wyrażeń typowych dla języka angielskiego, ćwiczyć różne sposoby realizowania poszczególnych funkcji językowych wymienionych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w różnorodnych sytuacjach komunikacyjnych.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia listopada
2023 r.

Kontroler
Artur Matejko
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis

.....
podpis